

BÉKÉS

Békés, 1947 május 4.
I. évfolyam, 13. szám.

Május 1. ünneplése Békésen. —
Nem szünik meg a beszolgáltatás.
Tyúktolvajokat fogott el a rendőrség
Rendelet a munkásbiztosításról. —
Csemetekert „Párisban.“

A békési parasztság lapja

Seregszemle Mezőtúron

Irta: Hegyesi János

A Nemzeti Parasztpárt május 11-én Mezőtúrra hívja a parasztságot, hogy áldozzon legnagyobb szabadsághősének, a kegyetlen mártírhalt Dózsa György emlékének.

Hívjuk és elvárjuk a parasztságot erre a napra, hogy erőteljes kiállással hitet tehessünk Dózsa György szellemé előtt. Elvárjuk azért is, mert nemcsak arról van szó, hogy a mult emlékének áldozunk, hanem ez a felvonulás egyben a tisztántul parasztság nagy seregszemléje lesz.

Ezen a nagy összejövetelen nem csak a multat idézzük, hanem áttekintjük a jelent és messzebb néző szemekkel megpróbálunk a jövőbe nézni.

A multat jól ismerjük. Kegyetlen századok vannak mögöttünk. Keserűs küzdelmek, szenvedések, megálázások tettek bennünket gyanakvókká, bátoratlanokká mindennel és mindenkiel szemben. Annýra, hogy néha még egymásnak sem hiszünk és még önmagunkban sem tudunk bízni. Nem jutottunk még el a teljes fe ismerésig, hogy tiszta osztályöntudattal szemlélje helyzetünket, — a társadalmi együttélésben, — le tudnánk mérni a eseményeket és formálni tudjuk a saját történelmünket.

Ez az, ami nehézkessé teszi a megmozdulásunkat, az önmagunkra és egymásra találásunkat.

A lelkiünkben nem csak a saját megalazásunk, keserűségünk van meg, hanem örökségekben bele-sűrűsödött az apánk, nagyapánk, keserve is. De ha ez így van, akkor oda kellett sűrűsödni az ök vágyainak is. Az örök paraszti vágyakozásnak egy tiszta emberibb élet után.

Ezt a rengeteg keserűséget, sóvárgást és vágyakozást kell nekünk, egyetlen nagy kemény akarattá formálni. Olyan osztályöntudatos elszánt akarattá, amely minden akadályt, — ami a parasztság felemelkedésének útját állja — elemi erővel kell, hogy elsöpörjön!

A szebb és igazságosabb élet utáni vágyakozás ott él minden magyar paraszti lelkében, csak az a baj, hogy még mindig csak panaszkodásban jut kifejezésre ez a vágyakozás.

Legyünk már egyszer tisztában azzal, hogy az élet örökös harc és tülekedés. A társadalmi együttélésben, a nagyobb darab kenyerért, a könnyebb, jobb megélhetésért folytatott küzdelem, irgalom nélküli kemény harca.

A társadalmi együttélésben bizonyos törvényszerűség uralkodik és az egyéni szerencsétől eltekintve minden ember és minden dolgozó-réteg olyan sorsot kap, amelyet ki tud magának verekedni.

Ne higýjük azt, hogy most már

Véglegesen döntött a kormány:

Megmarad a gabonabeszolgáltatás

A Gazdasági Főtanács ülésén — figyelembevéve a kenyérellátás biztosításának szükségességét — véglegesen döntöttek a beszolgáltatási rendelet kiadása mellett.

A rendelet az eredeti tervhez képest lényeges enyhítéseket tartalmaz a kisebb birtokosok számára.

8 kat. holdon alul nem lesz beszolgáltatási kötelesség, amennyiben a termelő földadóját természetben fizeti ki. A 8—11 kat. holdig 80—118 kg lesz a beszolgáltatási kötelezettség.

A gazdák számára jelentős kedvezményt biztosít az új beszolgáltatásra való előleg-gabona átadás lehetővé.

Április 15-től május 15-ig beszolgáltatott kenyérgabona 50 százalé-

kal felemelt mennyiségben, május 16-tól június 15-ig beszolgáltatott gabona pedig 30 százalékkal számít be az új beszolgáltatási kötelesség teljesítésébe.

A gazda az új árat kapja és a jelenlegi áron felül azonnal kifizetnek számára 20 forint előleget.

Mai kényszerhelyzetünkben fontos előlegbeszolgáltatástól a gazdák egyelőre tartózkodtak arra való tekintettel, hogy bizonytalan volt, hogy egyáltalán sor került-e a termény-beszolgáltatási kötelesség előírására.

Most, hogy a kormány ebben a kérdésben véglegesen döntött, minden gazdának elsőrendű érdeke, hogy még május 15. előtt előlegbeszolgáltatást teljesítsen.

Több ezer ember a május 1-i ünnepségen

Már reggel 9 órára ellepte a főteret, a főutcákat és a Buzapiac teret a több ezer gyülekező. 10 órakor a Buzapiac-térről megkezdődött a békési dolgozók felvonulása. Magyar lovaslegények, munkás zenekar, a pártok, a baptista-zenekar, asszonyok, régi békési népi öltözetben, kubikosok, úgazdák, szövetkezetek, Nemzeti Segély, MNDSz, rizstermelők, malom- sülő- és bõripar, „Hangya” kosárfonók, vas-és fémpipar, közalkalmazottak, sportegyesületek és tüzoltók jöttek egy-más után.

A Himnusszal kezdődött az ünnepe, majd Markó János a Szakszervezet nevében köszöntötte a munka ünnepeére összesereglett dolgozókat. Mi, a FÉKOSZ-ba tömörült parasztság — mondta — ígérjük és fogadalmat teszünk, hogy

— mivel demokrácia van — minden az öltünkbe hull a nélkül, hogy kinyujtanánk érte a kezünket.

A demokrácia csak keret, amelynek a físzultabb szabad levegőjében, politikai jogainkkal élve, a szervezkedési szabadság eszközeit jól és okosan felhasználva, szabadon küzdhetünk sorsunk jobbrafordításáért.

Láthatja és a saját bőrén érezheti minden paraszt, hogy a föld és a munka még nem minden. Hiába van nevünkön a föld, hiába dolgozunk azon hajnalról — késő estig, testet lelkét kimerítő szorgalommal, ha a gazdasági élet irányításába a parasztság számarányának megfelelő súlyal bele nem tudunk szólni — úgy annak a földnek csak rabszolgái leszünk és lehoz bennünket a melybe, mert verejtékes munkánk eredményét, jövedelmét, a kevesebb munkával és több ésszel élők elszedik előlünk.

Mi a demokráciát csak úgy tudjuk elképzelni, hogy abban a parasztság

az ipari munkásokkal együtt dolgozunk és megépítjük a népi demokráciát, de nem a naplopóknak, hanem a dolgozóknak. Azután Puszkai Gergely diák elszavalta Ady Endre „Hadak útja” c. versét, s a „Hangya” kosárfonó munkásai énekeltek Tikász István tanító vezényletével. Hidvégi János igazgató az érteimiség nevében méltatta az ünnep jelentőségét, utána Sziros Béla szavalt a Ady Endre „Proletár fiu verse” c. költeményét.

Szabó Gaborné a MNDSz nevében a magyar dolgozó nők összefogását hirdette, Vári Juliska pedig Csizmadia Sándor: „Május” című versét szavalt a el.

A kubikosok közül Nagy Sándor arról beszélt, hogy a kubikosok öröksége apáktól csak az öntudat és a munka. Rongyos ruha helyett

rendes ruhát, roskadozó ház helyett egészséges, kertes házat kíván a kubikos társadalom.

Rácz Zoltán, a szociáldemokrata párt központi kiküldöttje kihangsúlyozta, hogy pártja már ötvenbeledszer ünnepli május elsejét.

Birkás Imre nemzetgyűlési képviselő, a kommunista párt szóoka arról beszélt, hogy pártállásra való tekintet nélkül össze kell fogni a parasztnak, munkásnak és értelmiségnek. A dolgozóknak meg kell találni a lehetőséget arra, hogy együttes erővel megtörjék a reakció erejét.

Az Internacionálé után a bíráló bizottság kihirdette a felvonulási verseny eredményét: I. helyezést és dicsérő elismerést nyertek: Hangya Kosárfonó, Malomipari Szakszervezet, Nemzeti Segély, Eleimezési és Textilipari Munkások Szakszervezete. II. helyezést és dicsérő elismerést nyertek: Vaosz, Salix Kosárfonó, Ufosz. Dicsérő elismerést nyertek: Barátság és a BMSE sportegyesületek, Tüzoltók, Bõripari Szakszervezet a Postások Szakszervezete és a Fehérhátú Földműveszövetkezet rizstermelő csoportja.

A délután kiemelkedőbb eseménye a ligetben a „Szabad szinpad” volt, majd a gyermekszonáttatás a Nemzeti Segély és a Nõszövetség rendezésében. Jó előadást láttunk a M. Sz. M. T. kulturdélutánján.

Lemondott a községi bíró

Durkó Imre községi bíró betegeskedésére és egyéb elfoglaltságára való hivatkozással lemondott. Az új községi bírót a pártközi értekezlet jelölte ki és a május 8-án összejülő községi képviselőtestület dönt véglegesen a pártközi meg egyezés alapján a bíró személyéről.

Ertesülésünk szerint a községi bíró Papp Karoly, a Nemzeti Bizottság jegyzője lesz.

között eliskad a sorsunk.

Nagyon kell tehát, hogy időnként lássuk egymást és önmagunkat nagy tömegben. Így talán hamarabb eljutunk a megismeréshez. Önmagunk és egymás megismeréséhez és ki tudjuk formálni a sok azonos vágyból az egyetlen nagy paraszti akaratot, Tisztántul népe! Szolnok, Békés, Bihar, Csongrád, Csanád, Hajdu, Szatmár, Szabolcs megyék parasztljai!

Hívunk Benneteket pártkülönbség nélkül Mezőtúrra!

Öseink Dózsa György parasztljai kiegyenesített kaszával vonultak fel annakidején a hívó szóra.

Olthagyak családok, ottthon, mindent és az életüket áldozták, mert egy igazabb, szebb életre vágytak.

Most erre nincsen szükség. Mi nem kérünk ilyen áldozatot, csak egy kis felbuzdulást, egy kis lelkesedést és egy napi fáradságot.

Jöjjetek minél többen, hogy nézhessünk szembe egymásnak!

Jöjjetek, tegyetek hitet élniakarásokról és mutassátok meg erőtlöket!

Ára 50 fillér

Mezőgazdasági munkások figyelmébe!

Április 1-én életbe lépett a régen várt mezőgazdasági társadalombiztosítás. Most már minden mezőgazdasági munkás váltsa ki az OTI helyi szervénél (ha az nincs a községben, a Földmunkás Szakszervezetnél s ha az nincs, akkor a községi előjáróság) a biztosítási igazolványt és ha elmegy napszámba dolgozni, a gazdával minden napra ragasztasson be a biztosítási igazolványában lévő bélyeglapra a férfianyagszám 70 filléres bélyegét. Egy hétre pedig négy forintos bélyegét. A nők és a 18 évesnél fiatalabb férfiak naponta 50 filléres, hetenként 3 forintos bélyegét. A férfi hónaposok, cselédek, halőrök és halászkok, mezőőrök, apaállatgondozók, állami selyembücsűbevitel telepen dolgozók, pasztorok, stb. havonta 15, a nők és a 18 évesnél fiatalabb férfiak 10 forintos bélyegét ragasztassanak be a bélyeglapjukra.

A beragasztott bélyegeket minden hó 5-ig bélyegeztessék felül az OTI hivatalos szervénél, vagy ha az nincs a községben, akkor a Földmunkás Szakszervezetnél s ha az sem működik a községben, akkor a községi előjáróság. Ezt ne mulassza el senki, mert felülbélyegzés nélkül a bélyeglapra beragasztott bélyegék érvénytelenek.

Miért kell ezt tenni? Azért, hogy az a mezőgazdasági munkás, aki mindezt megtette, szerzett jog alapján megjelenjen az OTI orvosánál, aki orvosi kezelésben, gyógyszerellátásban, szükség esetén kórházi beutalásban, valamint munkaképzetelenség esetén táppénzben részesül. A táppénz kivételével mindazokat a mezőgazdasági munkás felesége, gyermekei és öregsziülők is megkapják. Az öreg szülők abban az esetben, ha a biztosított

munkás tartja el őket. Ezenkívül kaphatnak szanatóriumi ápolást. Szükség esetén gyógyvizet, gyógyfürdőt, gyógyászati segédeszközöket, fogkezelést, fogpótlást, szülés esetén anyasági segítyt, ehalalozás esetén temetkezési segítyt. Munkában való megrokkánás esetén rokkantsági járadékot, 60, illetve 65 éves kor után öregségi járadékot.

Az elhalt biztosított özvegye és árva járadékosok, valamint az igényjogosult családtagjai betegség esetén betegségi igazolványt kapnak és az azon feltüntetett szolgáltatásokat vehetik igénybe.

Ezenkívül azok a mezőgazdasági munkások, akiknek a biztosítási könyvükbe 13 drb egyhetes bélyeg van beragasztva, november 1-től február 28-ig orvost, gyógyszer, kórházi kezelést kaphatnak. Azok a mezőgazdasági munkások pedig, akiknek a biztosítási igazolványuk bélyeglapjára 18 drb egyhetes bélyeg van beragasztva, tekintet nélkül arra, hogy mikor hagyták abba a munkát, következő év március 31-ig orvosi kezelésben, gyógyszer és

kórházi ellátásban részesülhetnek. Viszont akiknek 25 drb bélyeg van a biztosítási könyvükbe beragasztva, azok tekintet nélkül arra, hogy mikor hagyták abba a munkát, a következő év április 30-ig részesülhetnek az előbb említett szolgáltatásokban.

Mezőgazdasági munkások!

Mindazok, akik a biztosítási igazolványt nem váltják ki maguknak és munkáltatójukkal a bélyeglapra nem ragasztatják be minden hónapra az előbb említett bélyegeket, azok a felsorolt szolgáltatásoktól elmaradnak és ha megbetegszenek, orvosi kezelés nélkül és gyógyszer, valamint kórházi ellátás nélkül maradnak. Tehát, hogy betegség esetén ne maradjon egy mezőgazdasági munkás sem orvosi kezelés nélkül, azért a saját érdekükben minden gazdával ragasztassák be a biztosítási igazolványuk bélyeglapjára a megfelelő bélyegét.

Egészségesen gondolj beteg napjaidra!
Fiatalkorodban gondolj öreg napjaidra!

Vas Antal
az OTI alelnöke.

Befejeződött a mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam

Az iparositanonciskola rendezésében megtartott 28 napos mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam április 18-án véget ért. A záróvizsgán megjelent Dr. Erdei János professzor, a földművelésügyi minisztérium gépészeti osztályának vezetője, az iparügyi miniszter képviselőjében Fehér Imre min. műszaki tanácsos, az ipari tanfolyamok országos vezetője, a Tiszántúli Földmiv. Tanács részéről Harl Antal titkár, a hely-

beli politikai pártok, szervezetek, a községi előjáróság és az ipar-tüstitűl képviselői.

A hallgatók 90 százaléka paraszt volt és a parasztiuk bebizonyították most is, mint már annyiszor, hogy a gép, a traktor magasabb iskolázottságot igénylő elméleti részével is meg tudtak birkózni, vaszorgalommal el tudnak sajátítani mindent s az elméletet a gyakorlatban is hasznosítani tudják. Az

anyag nagy volt és nehéz. El kell ismerni, hogy az előadói kar is nehéz és odaadó munkát végzett.

Vizsgabiztosok is a legnagyobb elismerésüket fejezték ki az elért eredményért. A vizsgán megjelent 58 hallgatóból 10 kiváló, 23 jó, 22 megfelelő, 3 meg nem felelő érdemjegyet kapott. Államvérvényes bizonyítványt kaptak, mely 3 hónapos szakbavágó gyakorlat igazolás után a bércsépítő iparigazolvány-kiváltására jogosít. Legközelebbi tanfolyam október 1-én kezdődik.

Magyarországon is felállítják a száj- és körömfájás elleni szérumtelepet

Svájcban felfedezték a száj- és körömfájás elleni védekezés szérumát. Először Franciaországban próbálták ki, amikor a pusztító marhavész idején az ország szarvasmarha-állományát (mintegy 20 milliót) ezzel a szérummal oltották be. A földművelésügyi minisztérium a hároméves terv keretében ekarja Magyarországon is felállítani a száj- és körömfájás elleni szérumtelepet.

Ipari célokra termelt dohánymag beszámít a beszolgáltatásba

Azok a dohánytermelők, akiknél az elszámoltatás során megállapították, hogy az olosmag beszolgáltatási kötelezettségüknek önhibájukon kívül nem tudtak eleget tenni, kérhetik a hatóságot, hogy a területileg illetékes Dohánybaváló Hivatal igazolása szerint az átadott dohánymag mennyiségével a bírság alakpját szolgáló olosmaghátralékukat csökkenthessék.

PÉNZÉRT GYÜMÖLCSÖZTESSE A Békésmezei Takarékpénztárnál (volt Népbank.) Betéteket már 5 forinttól elfogadunk. Előnyös kamatfeltételek.

(8) Dózsa többi kiemelkedőbb tisztjei voltak: Mihály barát, az erdélyiek kapitánya. Belog István diak, a keresztetek főhadnagya, Mészáros Lőrinc oeglédi pap, Máté papkapitány, Szalerei Ambrus, a gubacsi tábor parancsnoka, Bagoly Ferenc, Veres Gergely, más néven Körömös hadnagya, Nagy Antal, a bácsi felkelők vezére, Vámos György és Bárcz György csásári várnagyok és a parasztseregnek, Ugoesának vezetői: Bán György, Nagy Albert, a parasztszámazásu ugoesai alispán, végül Kun Lukacs aradi kapitány, Mihály köleséri pap, a bihariak csapatkapitánya és desi Nagy János kuruokapitány. Mind magyarok!

A Pest melletti táborban összegyűlték Dózsa katonái és rövid néhány nap alatt a seregnek katonai formát adott. Pedig ez nem volt könnyű dolog. Egy korabeli szemtanú írja, hogy Dózsa kitünően értett a fegyvertartáshoz és parancsainak „körömszakadtig” engedelmeskedtek. Amikor a sereg Pestmezei területét már elhagyta, már gyalogságra, lovaságra, sőt tüzérségre szerveződött.

Amiként azonban nőtt a sereg, úgy növekedtek a nehézségek is. A király és a primás által megígért rendszeres katonaságból még egy ember sem jelentkezett. A pénzbeli segítynek is csak egy kiesiny része érkezett meg. A mánások hol burkoltan, hol nyíltan akadályokat szorítottak, az élelem, amely ily nagy seregnek elsőrendű feltétele volt, mindinkább fogyatkozott és utánpótlás nem érkezett. Kellő felszerelést nem juttattak a hadnak. Mikor aztán a mezei munka bekövetkezett, a földesurak megölték a parasztseregnek az elmenetelt, a mar bevonultakat hazaparancsolták és aki nem engedelmeskedett az urak parancsá-

Dózsa György

(A parasztsereg őszinte története.)

nak, annak otthon maradt családján töltötték ki bosszújukat.

Május 14-én érkezett meg a királynak az a rendelet, hogy Dózsa ne szervezzen tovább sereget, hanem azonnal induljon. Ez módfelett felingerelte a vezért. Nyílt megállatás láttá ebben a megfelelő erő gyűjtésének. A mánások túlénsége és közönye az ügy iránt amugy is elkevertette. Május 15-én egyenesen megtiltják a keresztshadba való további felvétel. Bakócz primás is azt írja Dózsanak, hogy mivel a mánások nem akákák a had további növelését, hagyja abba a további seregyűjtést. Székely György haragva gyulva ol vassa a levelet: „nem vagyok gyerek, nem vagyok örül, hogy engedjem magam kijátszani: Istenemre mondom, megfenyítlek benneteket!” — kiált fel. Dózsa kijelentése az urak fülébe jut és a bárók, mánások, főurak és főpapok tanácsot tartván, azt határozták, hogy „ki fogják őt írteni.”

Dózsa erről is tudomást szerez. De meg naponként érkeznek hozzá a panaszok, hogy a földesurakhoz vizsgálja nem tért parasztkok asszonyain és gyermekeik a mánások kegyetlen büntetéseket hajtanak végre. E kegyetlenségek híre a táborban is elterjedvén, a felizzott nép megtörtelt követelt az elnyomó osztály ellen, — megkezdődtek az ellenségeskedések.

Mindenesetre a tekintélyes számarra felnövekedett sereg utját megállítani nem lehetett. Dózsa világos értelmel felismerte, hogy előbb a belső bajoktól kell megtisztítani az országot. El kell zúzni a magyar életből a ki-

zsákmányoló, jórészt idegen eredetű magnasokat s fel kell emelnie százados rabszolgaságából azt a népet, amely olyhűséggel állt hozzá s most csak sanyargatásban, büntetésben részesül. Mire Ceglédre ért, ifjkorából is sok eszébe jutott, felvázolódott előtte a társadalom megváltoztatásának terve. A sereg hangulata is forradalmivá alakult.

Dózsa és serege 1514 május 17-én ért Ceglédre. Az ottani parasztsereg lelkesen fogadta őt. Masnap délelőtt Dózsa felolvasta az összegyűlt nép előtt azt a kiáltványt, amelyet azután egész Magyarországon szétküldtek. Ekkor már végleges elhatározásáért éretn benne, hogy a keresztshadjárattól teljesen függetlenül megszervezi a forradalmat.

Ceglédre, melyet Dózsa főhadiszállásul jelölt ki, nap mint nap újabb tömegek érkeztek. Ceglédten tervszhadszervezés folyt. Az Erdélyből érkező Mihály barát néhány ágyut hozvén magával, tüzérségük ereje is meg növekedett. Immár komoly katonai erő állt Dózsa rendelkezésére. Természetesen a megfenyített urak is hozzáálltak a seregyűjtéshez: érezték, hogy sorsuk nem kis részben Dózsa kezében van.

Csodálattal és tisztességgel szemlélhetjük Dózsa munkáját, hogyan tudta hetek alatt jelentős hadsereggé tenni szabadon mozgó paraszti tömegeket és ezen közben meg a jövő feladataira is — mint a vagyoni és társadalmi egyenlőség, közbüszégi életforma — tervet készíteni.

A tulajdonképpeni szervezet és

központilag irányított forradalmi harc ezután indult meg. Az egyik seregcsoport május 18-án Ceglédről kiindulva, még aznap Tiszavárkonyra ért. Itt gyorsan rögönzött felhadt építve, atkeltek a Tiszán és Varsányban ütöttek tábort. Május 19-én 30 kilométeres menetelés után elérték Mezőtúr, hol 800 ember állt be Dózsa hadseregébe. Másnap a dévanyaiak serege csatlakozott hozzájuk, eülfőkn Turkevei Ambrus báberkoszorus, egyemetet végzett pappal. Ennek a seregrésznek élere maga Dózsa állott. Május 22-én már Békésen voltak. Itteni csapatai már 20.000 embert foglaltak magukba. Békésen Balogh Istvánt azzal költötte tovább egy csapatot, hogy foglalják el a marosi részt. Bár ez május 25-én megtörtént, Baogh seregét Báthory István és Csáky István csanádi püskök vezetésével a nemesség szétverte. Dózsa azonban nem ingott meg a vereség hallatára, hanem május 27-én törzscsapatával ő támadta meg a győzelmel ünneplő Báthoryt és változatos, igen ügyesen vezetett harcban Báthory és Csáky csapatait tönkreverte. Ezután Csanád várát foglalta el és Csáky püspököt foglyul ejtette. Ekkor már több előkelő ember volt Dózsa fogságában, akiket, hogy az elfogott parasztkok megkínzástát és megölését megbuzosítja, véstörtvényséke kivégzett. Iry hait meg Tormaljay Mihály, Dóczy György, Tarpay György és Telegdy István kinestartó.

Május végére már az ország nagy része a forradalom lángjában állott. Dózsa sikerei arra készítették a királyt, hogy országos tanácsot tartva, a kurucok leverésére nagy hadsereget gyűjtessen. Hiszen Szalerei Ambrus, Dózsa gubacsi parancsnoka, már a fővárost fenyegette csapatával. (Folytatjuk.)

Uj záróra és „zárt” községi piac

Beszámoltunk a múlt héten arról, hogy Békés képviselőtestülete a mezőgazdasági munkások érdekében vasárnap reggel 7—9 óra között nyitva kívánja tartatni az üzleteket.

A békési Kereskedelmi Kör április 25-én rendkívüli közgyűlésén foglalkozott a záróra kérdésével. Egyhangú ellenzéssel fogadták a képviselőtestület kívánságát a főnökök is, az alkalmazottak pedig egyenesen kijelentették, hogy senki sem veheti el tőlük nehezen ki-harcolt vasárnapi pihenőjüket.

Az általános záróra a főnökegysület és az alkalmazottak szakszervezete úgy egyezett meg, hogy a következő javaslatot terjeszti az alispán elé: nyitva legyenek az üzletek 8-tól, (könyv- és papirkereskedések iskolások miatt fél-8-tól) 12-ig, piaci napokon 1-ig, délután 2-től 5-ig, piaci napokon fél 3-tól 5-ig. Kéri azt is, hogy a piaci árusok se árulhassanak tovább, mint az üzletek.

Megkérdéztük Oláh Lajost, a FÉKOSz titkárát a vasárnapi nyitvatartás ügyében. Elmondja, hogy félreértés történt ez ügyben. Ők csak élelmiszerüzletekre kérték a vasárnapi nyitvatartást reggel 7 és 9 óra között, azt is csak addig, míg el nem tudják érni, hogy a bérfizetés ne szombaton, hanem csütörtökön történjen.

„Zárt piac.”

Még a múlt év végén kérte a békési Kereskedelmi Kör és az Ipartestület a képviselőtestületet, hogy a községi piacokat nyilvánítsa zárt piacokká, vagyis hogy más községbeli kereskedők és iparosok ne jöhessenek ide árulni. Hivatkoztak arra, hogy a helybeli ipar és kereskedelem minden igényt ki tud elégíteni, a községi terheikhez hozzájárul s így nem méltányos, hogy más vidékiekkel kelljen osztozni az a nélkül is kicsi forgalmon. A megyebeli nagyobb községek sem engednek idegen kereskedőket és iparosokat a piacokra.

Egy állítólagos állatkereskedő szélhámoskodásai

530 forinttal károsított meg egy henteset egy szélhámos

A napokban megjelent Bányai hentesnél egy jól öltözött fiatal ember és két hízott sertést kínált fel eladásra. A Kisiró Mihály néven bemutatkozott állatkereskedővel Bányai hentes meg is kötötte az üzletet és kifizetett neki a sertések árából 530 forintot. Mint később kiderült, Bányai hentes egy furfangos szélhámosnak esett áldozatul. Bányai hentesnek a rendőrségen tett bejelentése után megállapították,

A képviselőtestület akkor elutasította a kereskedők és iparosok kérését, miután Békés községi mezőgazdasági jellegű s a mezőgazdasággal foglalkozó lakosságra hátrányos lenne, ha a zárt piac nyilvánítása miatt a községi mezőgazdasági termelőit a környékbeli községek piacaitól elzárják. Egyébként az erről szóló megyei szabályrendelet sem ad erre lehetőséget.

A Kereskedelmi Kör akkor a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarától kért tájékoztatást. A Kamara válasza szerint, östermelők termelvényeiket az egész ország területén bárhol értékesíthetik, kivéve, ha valamelyik terményt a közellátásügyi miniszter zárol s az csak megbízott kereskedőnek adható el. Tehát zárt piaccá nyilvánítás esetén sem tilthatják meg sehol a békési östermelőknek, hogy termelvényeiket ott értékesíthessék. S az idősebb kereskedők emlékeznek arra, hogy a békési piac még korábban is zárt piac volt.

A közgyűlés tehát elhatározta, hogy újra a községi képviselőtestülethez fordul a zártpiac nyilvánítás, illetőleg az idegen kereskedőknek és iparosoknak a békési piacról való kitiltása ügyében.

Mezőgazdasági munkások vasuti menetdíjkedvezménye

A mezőgazdasági munkások a lakóhelyükről munkahelyükre oda és visszautazás alkalmával mindeztideig csak legalább 5 munkás csoportos utazása esetén vehették igénybe az 50 százalékos vasuti menetdíjkedvezményt. A földmívelésügyi miniszter közbenjárására a közlekedésügyi miniszter engedélyezte, hogy a mezőgazdasági munkások (ideértve a kertgazdasági munkásokat, de a szőlő- és erdőmunkásokat nem) az 50 százalékos menetdíjkedvezményt már 1 munkás utazása esetén is igénybevehessék.

hogy a szélhámos kereskedő másol — főleg henteseknél — is próbálkozott, de mindenütt más öltözetben jelent meg és más néven mutatkozott be. A rendőrség széleskörű nyomozást indított az állítólagos állatkereskedő ellen — aki Bányai személyleírása szerint jól öltözött, körülbelül 170 cm magas, sovány, gesztenyebarna hajju, 25—30 év körüli fiatal ember.

A magyar ifjúság építi fel a Duna-Tisza csatorna harminc kilométeres szakaszát

A magyar ifjúság 48-as munkatervének legjelentősebb pontja a Duna-Tisza csatorna mielőbbi megépítése. A magyar ifjúság 30 kilométeres szakaszt készít el. Eddig már 20.000 ifju jelentkezett pártkülönbségre való tekintet nélkül erre az országépítő munkára. A kérdés megfárasztására rendezett anketon ismertetjük a tervet, amely szerint a megépítendő 106 kilométeres csa-

torna a soroksári Duna-ágból indul ki és Kecskemét érintésével Szolnok alatt torkollik a Tiszába.

Gazdasági szempontból egyrészt felmérhetetlen a jelentősége a Duna-Tisza csatornának, másrészt az ott végzett munka az ifjúság demokratikus nevelésének főszeke lesz. Ezt a nevelést másképpen, mint a közös munka kohójában, elképzelni is alig lehet.

Csemetekert „Párisban”

Békés községi Mezőberény felőli szélén, az u. n. „Párisban” 11 hold területen egy régebben elkészített vizláda van, amely a IV. kerületi csatornák vizeinek a befogadására szolgál. Ez a terület régebben vályogvető gödör volt. A vizláda rendezése alkalmával az ott lakó cigányokat új telepre költöztették, míg a terület egyrészen magyar családok maradtak vissza kisebb házakban.

A képviselőtestület április 23-iki közgyűlésén erre a területre a következő határozatot hozta:

1. A Dankó Pista-utca „Páris” felé eső oldalán egy sor házhelyet hagy vissza és később megállapítandó módokat mellett azokat egyes, jelenleg ott lakó lakosoknak juttatja.

2. A többi ott lakók egészséges házhelyhez juttatása céljából felkéri a községi képviselőtestülete a Megyei Földhivatalt, hogy a rövidesen sorra kerülő házhelyalakítások során a lakosok részére házhelyet juttassanak, részükre a községi előjáróság az országos közmunkaterv összeállítása során áttelepítendő házaként 6—6 ezer forint államsegélyt kért. A lakosok házaikat lebontatják, a használható anyagot új házhelyükre áthordhatják és a remélhető állammegeléssel házaikat felépíthetik. Erre a célra a községi 222.000 Ft államsegélyt kért.

3. Az 1. és 2. pontban jelzett feladatokat elintézése folytán fennmaradó területet ajánlja fei a községi képviselőtestület a szegedi állami erdőigazgatóságnak állami csemetekert létesítése céljából, úgy hogy a terület már most rendelkezésére álló részén a csemetekert létesítésének előmunkálatait már most meg lehet kezdeni.

A terület e célra ideális, itt tele-

píthetők a községi határában erdő-sítésre alkalmas csemetefák figyelemmel arra is, hogy a vízesebb területekre szükséges facsemeték is a vizláda felhasználása mellett célszerűen növelhetők. A terület a községi végén, a békés—mezőberényi kövesut mellett van, megközelítése kövesuton bármely időben lehetséges. A földreform során jutott földek és a többi területek fásítása, az utóbbi időben elpusztult faállomány pótlására a csemetekert létesítése a legmagasabb fokú közérdek. Közégszégyügyi szempontból is elsőrendű fontossága, hogy ezen a helyen, mely sokáig a betegségek fészke volt, szép fásítás létesíthessék. Az epériák pótlására kisebb epériafiskola is létesítendő itt, szintén az erdőigazgatóság vezetése mellett.

Takarmányhiány miatt eladásra kínált szarvasmarhák felvásárlása és kiosztása

A földművelésügyi miniszter akciót indított a takarmányhiány miatt eladásra felkínált nővaru tenyészsarvasmarhának állami hitellel való felvásárlására és azoknak az utjonnan földhözjuttatottak között való szétosztására.

Aki az akcióban résztülni kíván köteles a lakóhely szerint illetékes községi előjárósággal az alábbiakat igazoltatni: 1. Hány kat. hold földön gazdálkodik. 2. Ujjonnan földhözjuttatott-e vagy sem. 3. Mennyi takarmánya van. 4. Igénylés indokolását, amelynek felelőse a kérelmező meglévő állatállományát.

Tyúktolvajokat fogott el a rendőrség

Az utóbbi időben a Szécsény-kertben ismeretlen tettesek sorozatos tyúktolvajlásokat követtek el. Csapán olyan helyekről tüntek el éjtszakánként tyúkok, ahol nem volt házőrző kutya és ahol idősebb emberek laktak.

A rendőrségnek rövid nyomozás után sikerült elfogni a tetteseket Hamza Mihály és Fekete Sándor fiatal emberek személyében. A lopásokat Hamza követte el esténként

10—11 óra között, társa a következő napon értékesítette a tyúkokat és a keresetet azután „becsületesen” megfizelték.

Több helyről összesen 13 tyúkot lopott a fiatal bűnöző. Egyet megettek belőle, míg a többi — négy kivételével — az ország gazdaszerepére vállalkozott Fekete adta el.

A megévedt fiatal emberek ügyét a rendőrség a gyulai ügyészrege továbbította.

A jövőben szakképesítéshez kötik az italmérési engedélyeket

Április 21-én tartotta a békési Italmérési Szakosztálya a környékbeli vendéglátó iparosok nagyszámú részvételével idej első nagygyűlését. Szállodások Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége képviselőjében Reif János orsz. ügyvezető elnök, Postai titkár és a megyei és helyi pénzügyi hatóságok képviselői jelentek meg.

Varga Péter szakosztály-elnök megnyitó beszéde után Reif János orsz. elnök hosszú beszédben ismertette a vendéglátó iparosok helyzetét. Bejelentette, hogy a jövőben az italmérési engedélyek kiadását szakképzettséghez kötik. Kivétel csak a 75 százalékos hadirokkantak képeznek, akik előzetes képzés nélkül is kaphatnak vendég-

látó iparengedélyeket. Rámutatott arra, hogy a termelői italmérési engedélyekkel sok visszaélés történik, mert egyes termelők saját termésű boraik eladása után nagykereskedőktől, termelőktől borokat vásárolnak fel és mint saját termésű boraikat hozzák forgalomba egész éven keresztül. A számolólapok újabb bevezetése ellen is tiltakozott, mert a művészek felségítésére irányuló célt nem szolgálja, az adminisztrációja szinte minden befolyó jövedelmet felemészti. A vendéglátóipar szívesebben vette volna, ha a művészek megsegítésére összegszerűen állapították volna meg a hozzájárulást, mert az ilyen akciókból ez az ipar sohasem vonta ki magát.

SZÍNHÁZ

Nagy sikerrel adta elő a Szolnoki Szintársulat kedden este John Steinbeck regényéből színpadra átdolgozott „Egerek és emberek” című színművet, a paraszti éleltségek és béreorsónak ezt a keserű dramáját. A darab szereplőit kiváló játékképpel és életű alakításukért elismerés illeti meg.

Mind a darab, mind a szereplő színészek játéka a megjelent — sajnos ismét kisszámú — közönség köréből egyhangú tetszést váltott ki. Ismét bebizonyosodott, hogy azok, akik egy-egy ilyen komoly művészi előadásra — legyen az színijáték, ének és zene vagy irodalmi előadás — eljönnek, jól járnak: szórakoznak, művelődnek és embereiségükben nem esednek egyszerre.

Házhelyszemle

Békésen ház hely céljára igénybe vevendő területeket az Építészeti Kormánybizottság és a Megyei Földhivatal megbízottjai május 7-én megvizsgálták, s a cserkértalanításra felhasználható területek értékszármazait megállapították.

Felhívja az előjáróság a Borogyán nevű dűltben északra a Békés-Kondoros th. közút és a kör-gát, keleten a keskenyvágyányu vasút (AEGV), délen a Szabadkai-utca folytatása, nyugaton a keskenyvágyányu vasúttól baira számított második dűltöt által határolt ingatlanok, a Szabadkai-utca, keleten a Malomasszonykert nyugati oldalán húzódó dűltöt, délen a 8333. krt. hrsz. dűltöt; nyugaton a békéscsabai műút által határolt ingatlanok, a Décséri kertben, valamint a Nagykert körúton belüli részében fekvő ingatlanok tulajdonosait, hogy a szemlén képviseltesék magukat.

Újvilág vendéglőben

Szombaton este
**RANTOTT HARCSA
HASZLÉ**
Vasárnap délután
**KUGLIVERSENY
DIJAZÁSSAL**

Minden este speciális friss vacsora 100% bakkávé feketé. Ejjel után korhelyeves különlegesség. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Polgári árak. **Nyitott teraszon tánc estéséint Nyitva szombaton és vasárnap reggel 4 óráig.**

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük Békés igen tisztelt közönségét, hogy a volt Hausler-féle féslelpen

Ásványolaj lerakatot

étesítettünk, melyben a Shell Kőolaj Rt. összes termékeit árusítjuk — Forgalmi beunk mindenféle ásványolajterméket, úgy a mezőgazdaság, mint ipar és közlekedés céljaira, úgy mint: **adómentes mezőgazdasági benzint, petroleumot és gázolajat világitó petroleumot, közlekedési benzint és gázolajat gyógy-, főt és laakbenzint motorolajat, gépolajat, gőzhengerolajat, differenciálolajat, padlóolajat vaselinolajokat (tebórolaj) gyógyászati és ipari célokra golyóscsapágyzsirt, gépszirt és kocsikenőcsöt.** Midőn biztosítjuk az igen tisztelt ásványolaj felhasználó és forgalmahozó közönségét pontos és előzetesen kiszolgálunkról, kérjük szives partiógásukat s vágynunk kiváló tisztelettel

ifj. Fehér és Marton
Shell Kőolaj Rt. lerakata, Békés

HIREK

— **Előfizetőinkhez!** Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetése most lejárt, szíveskedjenek előfizetésüket a kiadóhivatalban (Béraház, könyvesbolt) megújítani.

— **Ezen a héten a Székely patika tart éjjeli szolgálatot.**

— **Ref. istentiszteletek.** A templomban délelőtt prédikál Balogh Máttyás lelkipásztor, délután bibliamagyarázatot tart Takács László segédlelkész. Kültérületen: Földvár-Pecén Nagy Lajos v. o. lelkész, Rosszerdő-Magsáron Egeresi László segédlelkész. Borogyán Nagyaláson Takács László segédlelkész, Tarhos-Bérkén dr. Szabó Lajos segédlelkész.

— **A Nemzeti Parasztpárt** békési szervezete május 9-én, pénteken délelőtt 11 órakor választmányi ülést és tagértekezletet tart.

— **Házasság.** Ifj. Varga Gábor fűszerkereskedő, békési lakos és Hatelhoffler Edith békéscsabai lakos e hó 7-én délután 5 órakor tartják házasságkötésüket a békési református templomban.

— **Tudományos vetített képek előadás.** Közönséget érkező előadás, hogy kedden, vagy szerdán, később közlendő időpontban és helyen a nembetegségekkel vetített képek előadás lesz, melyen szigorúan csak 16 éven felüliek jelenhetnek meg. Külön előadás lesz a nők és férfiak részére.

— **Biztosítják a hitelezők követeléseit a kitelepülőkkel szemben.** A Magyar áttelepítési Kormánybiztos Hivatal 3. számú kirendeltségének vezetője felhívja azon Békés, Bihar és Szolnok vármegye területén lakó személyeket, akiknek Szlovákiába kitelepülő egyénekkel szemben pénz- vagy áruköveteléseik vannak, követeléseiket az ezzel kapcsolatos szükséges adatok közlésével írásban jelentésük be a kirendeltség hivatalnál: Békéscsaba, Kossuth-tér 10.

— **Kancák fedeztetése.** Közönséget érkező előadás, hogy a Földművelésügyi Miniszter a kancák fedeztetését megengedi, ha a kancakapcsolás állatorvosi igazolvány szerint tenyésztéshez szükséges pontjából aggálytalan. Az igazolvány 8 napig érvényes, a fedező mén tulajdonosa tartozik megfizetni.

— **Tilos a bokrok tördelése.** Felhívja az előjáróság a lakosságot, hogy az utcai bokrok tördelése szigorúan tilos.

— **Kutyával etette meg gyermekét karját — hetévi fegyházat kapt.** Gyeraj Jánosné békéscsabai lakos még a tél folyamán egészséges gyermeknek adott életet, de miután férje már évek óta hádfogy, elhatározta, hogy elteszi láb alól az újszülött gyermekét. A csecsemőt feldarabolta és az egyik karját a kutyával etette meg, míg a hulla többi részét elásta. Az elvetemült nő megkapta megérdemelt büntetését.

— **Kié a tehén?** Békéscsabán a kihágási bíróságnál január 1. óta egy fehér-piros tarka, kb. 6–7 éves tehén van bitátságban. Felszólítják a tulajdonost, hogy 15 napon belül jelentkezzen érte, mert ezen határidő leltelével a tehent elárverezik.

TAKARÉKOSKODJ! Az újjáépítést szolgáló, ha pénzedet elhelyezed betétben a Békésmegegyei Takarékpénztárnál (volt Népbank.) Betéteket már 5 forinttól elfogadjuk. Előnyös kamatfeltételek.

SPORT

VIII. Forduló.

Név: .....
Lakás: .....
BMSE—MÁV .....
Sarkad—TMTK .....
OMTK—GyAC .....
MTE—CsAK .....
DSE—BMSE II. ....
K. BAR.—B. Bar. ....

Tippelni csak ezzel a szelvényvel lehet.

Nívós és szép mérkőzésre van kilátás vasárnap. Ugyanis Békéscsaba A) válogatottja játszik Békés válogatottjával 5 órai kezdettel. — 3 órakor a B. Barátág—Vészti MADISZ bajnoki mérkőzés.

Május 1-ét a békési sportolók is megünnepezték és jólsikerült bemutatót rendeztek. A felvonuláson először leestett látni a BMSE, B. Bar. és a B. MÁV SE sportolót.

Bölcsőtől a koporsóig

Születtek: Péter András—Tóth Máriának leánya Maria Zsuzsanna, Bedő Lajos—Kendrella Rozáliának fia Lajos György, B. Szabó Imre—Dobi Z. Zsuzsannának fia László, Burján János—Valach Ilonának leánya Ilona, Kecskés Lajos—Olasz Eszternek leánya Maria, Szabó Máttyás—Püski Eszternek leánya Irén, Bagi Mihály—Nyárfadi Eszternek fia István, Horváth József—Czinánó Vilma leánya Ilona, Takács Imre—Szabó Zsófiának fia Gábor, Gábor Sándor—Hegyesi Zsófiának leánya Erzsébet Ilona, Kecskés Mihály—Püski Zsuzsannának fia János Gergely, Hankó György—V. Varga Borbálának leánya Borbála Rozália.

Ha zasságot kötöttek: Radoczi Gábor Hécsi Rózával, Szabó László Olasz Annával, Kendrella Ferenc Uram Judittal, Török János Ilyés Eszterrel, Nagy Máttyás Vinco Juliannával, Danos János Dovan Eszterrel, Garas György B. Kovács Eszterrel.

Meghaltak: Szabados Albertné Simon Erzsébet 73 éves, Kis András 73 éves, öz. Jantyk Máttyásné sz. Padányi Zsuzsanna 74 éves, Marti Erzsébet Julianna 4 hetes, Banyai Géza Nagy Terézia 75 éves, Tóth Lászlóné Muosi Zsuzsanna 67 éves, Juhos János 81 éves, Lipósi Gábor 76 éves, Nagy Imre 80 éves, öz. Nagy Sándorné László Maria 89 éves, öz. Lukács Mihályné Szabó Zsófia 80 éves, Szabó Lajos 50 éves, öz. Török Máttyásné Varga Eszter 66 éves, Bagó Sándor 72 éves, Cs. Varga Istvánné Szűcs Róza 71 éves, Római József 1 hónapos, Angyalos Gábor 80 éves, Nyiri Hajnalka 10 hónapos, Szabó Maria 20 éves, öz. Ilyés Gáborné 76 éves, öz. Kúrti Lászlóné 76 éves.

Köszönetnyilvánítás

Mindazonk, akik drága jó férjem, édesapánk és nagypapánk

Bagó Sándor

kéményseprőmester

temetésén megjelentek és ezzel fájdalmunkat enyhíteni kedvesek voltak ezúton mondunk halás köszönetet

A gyászoló család

Férfi Diák Munkás **RUHA**

legolcsóbban készül **VARGA szabónál**
Bólyai J. u. 36. (volt Szép-u.)

Apróhirdetések

Hirdetések kizárólag a Magyar Élet könyvesboltban (Béraház) adhatók le.

Berozi Istvánnak Malomszonykerti alatt 15 kjs hold földje parcellánként is eladó. Értekezni V., Arany János utca 8. 14

Az Országos Földhitelintézet megbízásából a traktorjavítási költségek folyósítását megkezdte a Békésmegegyei Takarékpénztári Egyesület. (Volt Népbank.)

1 hold here nyári használatra kiadó VII., 34. szám. Érdeklődni ugyanott.

Fél hold here nyári használatra kiadó. Gutti Ferenc VII. 36.

Hidvégi Gergelynek Hidasaton nyári használatra heréje van kiadó. Ugyanott tőrek eladó. — Érdeklődni Murvahelyen X. 217.

Arzola, Novokén, rézgalic és egyéb permetezőszerek kaphatók Nyeste János vaskereskedőnél.

Petőfi Sándor-utca 10. számú ház szabadkézből eladó. Felvilágosítást Békéscsaba II., Haán-utca 10. szám alatt délután 4–6 óra között.

Csőplégegémhez traktoros társat keresek. Tömösközi, Hargita-utca 15. Vashalom.

Eladó, vagy elcserélhető egy gazdasági gőzkazán nagy 3-as Ioffler csőplével, esetleg külön is. Ugyanott csőpléghöz motort meghajtásra. Érdeklődni a Parasztpártban Mészáros tikárnál.

IX., második egyenes dűltben nyári használatra kiadó 5 kvadrát here. — Érdeklődni lehet Varga Lajos koozi-gyártómesternél IV., Mezei-utca 1. sz.

Varga Imre, Mucsi Gergely és Nagy Gábor kereskedők értesítik a közönséget, hogy szopborjút vásárolnak.

3-1 super RÁDIÓ eladó Damjanich utca 15.

Csabai-ut 60. számú vendéglő eladó. — Város közelében 2 hold föld eladó. Érdeklődni ugyanott.

Jégvermi-kert 13. szám alatt fejős kecske van eladó.

JÉG állandóan kapható Rutkai Jenő tor és sörnyákereskedőnél, Mezőberényben. Telefon 25.

Bognárné helyi felszerelési eladó. Békés-Földvár, Szarvasi-ut 2.

Merino zsirongyapjat, angorát veszek. Békéscsaba, Széchenyi-utca 16.

KISLIBÁT adnék ki felibe. IV., Legelősor 34.

KORONA MOZGÓ

IPARTESÜLETBEN

Vidámságot kacagást nyújt a FILM-VERSENY második hete

Műsorunk:

Szombat, vasárnap, hététi

Ismeretlen imádó

Kedden 6 és 8 órakor

Ketten egy jeggyel!

Sárkány rabjai

Szerdán és csütörtökön

Arizonai vadmacska

BÉKÉS

A Nemzeti Parasztpárt békésmegegyei lapja. Megjelenik minden vasárnap.

Felélős szerkesztő: Cseres Tibor. Szerkeszti: Püski Sándor dr.

Felélős kiadó: Hegyesi János. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Békés, Magyar Élet Könyvesbolt.

Telefon: 53.

Hirdetéseket felvesszünk péntek d. e. 10 óráig. Előfizetőink apróhirdetés kedvezményt kaphatnak.

Előfizetés díja egy negyedévre 6 forint. Ára példányonként 50 fillér. Nyomatott a Petőfi-nyomdában, Békés